

SZKOLENIE KOMENDANTÓW GMINNYCH ZOSP RP

**Temat: 8 Organizacja szkoleń,
ćwiczeń oraz zawodów sportowo –
pożarniczych OSP i MDP.**

Autor: Maciej Schroeder

Zasady organizacji procesu szkolenia i ćwiczeń

Szkolenie kwalifikacyjne

Szkolenie podstawowe

Celem szkolenia podstawowego strażaków ratowników OSP jest przygotowanie do sprawnego i bezpiecznego wykonywania zadań ratowniczo - gaśniczych, w tym do samodzielnego wykonywania podstawowych czynności w ramach zastępu.

Szkolenie podstawowe strażaka ratownika Ochotniczych Straży Pożarnych można realizować jednoetapowo lub w rozbiciu na dwa moduły szkoleniowe realizowane w okresie nie dłuższym niż 2 lata.

Szkolenia specjalistyczne

Szkolenia specjalistyczne

Celem szkolenia specjalistycznego jest przygotowanie strażaków ratowników OSP do wykonywania działań z użyciem sprzętu technicznego wymagającego umiejętności wykraczających poza obszar szkolenia podstawowego oraz przygotowanie do udzielania pierwszej pomocy medycznej.

Nabywanie specjalistycznych umiejętności pozwala na prowadzenie działań ratowniczych z użyciem sprzętu specjalistycznego, w który wyposażone są Ochotnicze Straże Pożarne, zgodnie z rodzajem zagrożeń występujących na własnym terenie działania oraz wykonywaniem działań ratowniczych w ramach specjalistycznych grup ratowniczych.

Szkolenia specjalistyczne:

- w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, ratownictwa wysokościowego, wodnego, dla grup poszukiwawczo – ratowniczych, z zakresu kierowania ruchem drogowym, w zakresie eksploatacji, obsługi i konserwacji samochodów z drabiną mechaniczną, w zakresie eksploatacji, obsługi i konserwacji samochodów z podnośnikiem oraz szkolenie pierwszej pomocy medycznej **dla strażaków ratowników OSP** realizowane są zgodnie z programami szkolenia specjalistycznego **dla strażaków PSP**.

Natomiast odrębne programy przygotowano z zakresu ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP, kierowców – konserwatorów sprzętu ratowniczego OSP i z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach.

Szkolenia dowódcze

System szkolenia przewiduje organizację szkoleń dla dowódców najniższego szczebla, przygotowywanych do dowodzenia jednostkami taktycznymi na poziomie interwencyjnym. Przewiduje on także szkolenie operacyjne dowódców, naczelników oraz komendantów gminnych ZOSP RP, z zachowaniem hierarchii zdobywania umiejętności dowódczych.

Z dniem wejścia w życie nowych programów szkolenia dla członków OSP (maj 2006r.) tracą moc programy szkolenia z 1994r. Osoby, które do 31 grudnia 2006 r. otrzymały kwalifikacje i uprawnienia wg dotychczas obowiązujących programów zachowują dotychczasowy status z zastrzeżeniem, że osoby, które otrzymały kwalifikacje i uprawnienia przed 31 grudnia 2006 r. muszą w ciągu 5 lat odbyć wymagane programem szkolenia uzupełniające.

Zestawienie kursów dla członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych.

Rodzaj kursu	Liczba godzin		
	T	P	R
SZKOLENIE PODSTAWOWE			
Strażaków ratowników OSP cz. I	31	29	60
Strażaków ratowników OSP cz. II	15	36	51
SZKOLENIE SPECJALISTYCZNE			
Ratownictwa technicznego dla strażaków ratowników OSP.	12	19	31
Kierowców – konserwatorów sprzętu ratowniczego OSP.	18	23	41
Z zakresu działań przeciwpowodziowych oraz ratownictwa na wodach.	13	11	24
SZKOLENIE DOWÓDCZE			
Dowódców OSP.	20	12	32
Naczelników OSP.	15	8	23
Komendantów gminnych ZOSP RP.	19	9	28

Kształcenie członków MDP

Kształcenie nie jest przygotowaniem ich do pracy w zespołach ratowniczych. Przedstawione treści nauczania mają pobudzić zainteresowanie społeczną służbą ratowniczą, pozwolić na realizację potrzeb w zakresie kontaktów z rówieśnikami, rozwijanie potrzeby działania na rzecz lokalnej społeczności. Dla młodzieży ze starszych klas szkół podstawowych, gimnazjów i liceów (odpowiedników) przewiduje się odbycie kursów **członków MDP**, a dla pełniących funkcje dowódcze – kurs **dowódców MDP**.

Osoby podejmujące się trudu organizowania pracy MDP (opiekunowie, instruktorzy), a nie posiadające przygotowania pedagogicznego, mogą być kierowane na kurs **instruktorów MDP**.

Wzorcowy program szkolenia MDP.

Lp	Przedmiot nauczania	Liczba godzin		
		Teoria	Praktyka	Razem
1.	Zagadnienia ogólne	4	6	10
2.	Zapobieganie pożarom i miejscowym zagrożeniom	3	1	4
3.	Technika pożarnicza	1	9	10
4.	Ratownictwo	3	13	16
O g ó ł e m:		11	29	40

Członkowie

Dowódcy

Lp	Przedmiot nauczania	Liczba godzin		
		Teoria	Praktyka	Razem
1.	Zagadnienia ogólne	4	4	8
2.	Zapobieganie pożarom i miejscowym zagrożeniom	3	4	7
3.	Ratownictwo	3	8	11
4.	Metodyka pracy MDP	3	11	14
O g ó ł e m:		13	27	40

Szkolenie doskonalące

Proces szkolenia doskonalącego w OSP powinien być realizowany na bieżąco i odbywać się na coraz wyższym poziomie. Szkolenie może odbywać się metodami teoretycznymi i praktycznymi, które powinny dominować.

Ważnym ogniwem w tym procesie jest komendant gminny ZOSP, którego rolę można by określić jako: organizującą i nadzorującą – kontrolującą.

Do zadań komendanta gminnego należy:

- ustalanie tematyki szkolenia, - planowanie, - sprawowanie nadzoru dydaktycznego, w tym również w zakresie hospitacji zajęć,- badanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych członków OSP w gminie, - prowadzenie doskonalenia zawodowego naczelników w formie odpraw szkoleniowych, - ustawiczna pomoc w zdobywaniu materiałów dydaktycznych, sprzętu audiowizualnego, podręczników, a także pozyskiwania wykładowców i instruktorów.

W rocznym gminnym programie doskonalenia powinny znaleźć się tematy wynikające np z:

- kategorii Jednostek Operacyjno-Technicznych OSP występujących w gminie,
- rozpoznania nowego ryzyka lub poznania do tej pory nieznanymi nowych potencjałów zagrożeń,
- nowych uregulowań prawnych,
- potrzeby wdrożenia nowych procedur, planów lub rozwiązań organizacyjno-sprzętowych,
- niedawnej rewizji lub przerehabilitacji planów przez zakłady lub gminę,
- konieczności szkolenia nowego personelu.

Cele szkolenia

Cel szkolenia doskonalącego powinien być sprecyzowany jasno i zwięźle, gdyż będzie on stanowił kryterium, według którego szkolenie to zostanie ocenione. Najczęściej precyzuje się cele w dwóch częściach – na dwóch poziomach. Są to cele ogólne i szczegółowe, określane też operacyjnymi.

Cele ogólne - to świadomie założone efekty, które chcemy uzyskać w wyniku kształcenia. Nie stanowią one skończonego i zamkniętego rezultatu procesu nauczania. Odnoszą się do stanu finalnego, wykazują główne kierunki dążeń. Z tego względu nie stanowią precyzyjnych wytycznych dla nauczycieli. Aby mogły służyć codziennej praktyce szkolnej, muszą być przełożone na język konkretów. Oznacza to konieczność wyrażania celów w kategoriach operacyjnych, tzn. w postaci zadań, problemów i poleceń.

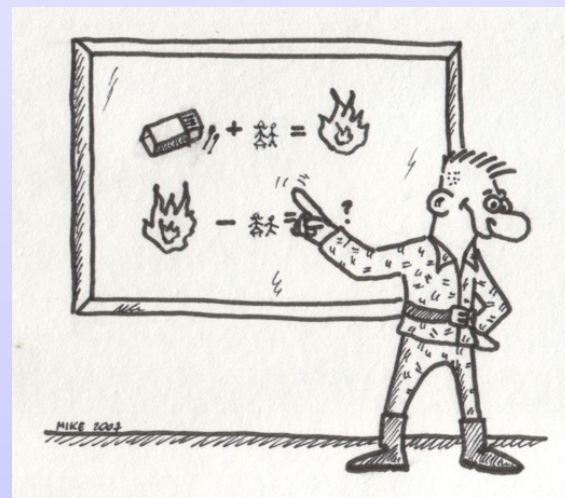
Cele szczegółowe – operacyjne - są opisem wyników, które mają być uzyskane. Poprawne zbudowanie celów operacyjnych jest znacznie trudniejsze i bardziej pracochłonne niż ogólnych. Jest to jednak zabieg konieczny. To one bowiem wyznaczać będą drogę postępowania dydaktycznego.

Te cele sugerują decyzje i działanie, precyzują, co biorący udział w szkoleniu mają się nauczyć i co poznać.

Cele operacyjne będą zatem małymi krokami, którymi podążać będzie słuchacz, aby dojść do celu ogólnego. Działanie zawarte w celu operacyjnym to opis zadań, które mają być wykonane, wyrażone za pomocą czasowników w stronie czynnej, w sposób jednoznaczny. Zamiast wieloznacznymi określeniami, jak: wiedzieć, rozumieć, umieć, posługujemy się zatem takimi czasownikami, jak: analizować, decydować, dobierać, nazywać, rozwiązać, wykonywać, zrobić itp.

Środki dydaktyczne

Ważną rolę w przygotowaniu się prowadzącego do zajęć odgrywają środki dydaktyczne. Zajęcia przeprowadzone z niewielką ilością środków mogą wydać się nudne i mało interesujące. Natomiast zbyt duża liczba środków dydaktycznych może ratowników rozpraszać i dezorientować. Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący powinien przemyśleć ilość pomocy oraz ich rodzaj i przydatność do zajęć. Pomoce powinny być dostosowane do liczby i umiejętności ratowników. Środki dydaktyczne same nie uczą, wspomagają tylko proces zdobywania wiedzy i umiejętności.

Do środków dydaktycznych wykorzystywanych w czasie zajęć teoretycznych zaliczamy:

- przepisy prawne,
- plansze, foliogramy i tablice poglądowe przedstawiające treści określone w scenariuszu zajęć,
- przekroje i modele sprzętu pożarniczego,
- przykładowe jednostki sprzętu pożarniczego,
- filmy dydaktyczne dotyczące tematu zajęć,
- techniczne środki nauczania (rzutnik pisma, rzutnik multimedialny, komputer, odtwarzacz DVD lub VHS, ekran, telewizor).

Natomiast zajęcia praktyczne oraz ćwiczenia realizowane są w oparciu o takie środki dydaktyczne jak sprzęt ratowniczo – gaśniczy oraz samochody pożarnicze, które to wyposażenie stanowi podstawę każdego szkolenia i doskonalenia zawodowego strażaka.

Dokumentację szkoleń doskonalących można prowadzić na zasadzie dziennika zajęć. Dziennik zajęć prowadzi się chronologicznie według dat realizacji szkoleń.

Dziennik zajęć zakłada naczelnik OSP. Kartę tytułową dziennika opatruje się pieczęcią OSP.

Do dziennika zajęć wpisuje się nazwiska i imiona ratowników, daty i miejsca urodzenia oraz adresy, a także imiona i nazwiska prowadzących zajęcia.

W dzienniku zajęć odnotowuje się:

- 1) obecność ratowników na poszczególnych zajęciach,
- 2) tematy przeprowadzonych zajęć,
- 3) imię nazwisko osoby realizującej zajęcia.

W dzienniku zajęć dokonuje się też adnotacji o przeprowadzonych hospitacjach. Poza dziennikiem zajęć do dokumentacji szkoleniowej zaliczamy scenariusze zajęć, wg których realizowane są poszczególne tematy oraz plany lub harmonogramy określające czas, miejsce oraz tematykę zajęć.

Szkolenie doskonalące - ćwiczenia.

Szkolenie doskonalące - ćwiczenia.

Ćwiczenia są podstawową formą przygotowania do działań ratowniczych jednostek skupionych w KSRG i nie tylko. Są zespołem form organizacyjnych praktycznego/i teoretycznego szkolenia dowódców oraz ratowników w terenie lub/i w pomieszczeniach, podczas których uczestnicy szkolenia działają zgodnie z zasadami taktyki oraz szczegółowymi warunkami bezpieczeństwa i higieny służby obowiązującymi ratowników i inne osoby biorące udział w akcjach ratowniczych, ćwiczeniach lub szkoleniu, a także instrukcjami i wskazaniem obowiązującymi w służbach, inspekcjach, strażach i instytucjach tworzących KSRG.

Ćwiczenia to usprawnianie jakiegoś działania przez powtarzanie, to przygotowanie do wykonywania pewnych określonych zadań.

Ćwiczenia:

- podnoszą gotowość operacyjną jednostek ratowniczych,
- zapewniają szkolenie przez praktykę, a z wiedzy teoretycznej czynią narzędzie do działań praktycznych,
- pozwalają sprawdzić realność przyjętych procedur, przydatność programów, rozwiązań technicznych i założeń planów,
- podnoszą zdolności indywidualne ratowników w zakresie praktycznego przygotowania do prowadzenia działań ratowniczych,
- poprawiają tężyznę fizyczną, uodporniają na lęk, strach i stres,
- pozwalają skonfrontować teorię z realizmem sytuacyjnym zdarzenia, pozwalają ujawnić słabości ludzkie, organizacyjne, a i strukturalne zaczynając od zastępu, a na KSRG kończąc,

- wykazują braki kadrowe i sprzętowe, względnie uzmysławiają potrzebę specjalnego zaopatrzenia różnych podmiotów ratowniczych,
- dają możliwość sprawdzenia czy systemy sprawnie działające w układzie mikro są przygotowane do działań w układzie makro.
- poprawiają istniejące systemy koordynacji między poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi tej samej służby, między władzami, instytucjami i agendami różnych służb,
- pozwalają odkryć predyspozycje dowódcze i doskonalić proces kierowania akcjami ratowniczymi na wszystkich szczeblach,
- dowartościowują biorących udział i to w aspekcie osobowym jak i instytucjonalnym,
- dają możliwość ratowniczego poznania terenów, obiektów, systemów zabezpieczeń, dojazdów, uwarunkowań charakterystycznych dla mogącego wystąpić zdarzenia i porównania ich z możliwościami służb ratowniczych,
- okazja, by sprawdzić funkcjonowanie łączności w skali makro,

- to poligon dla sprawdzenia umiejętności współdziałania ratowników z mediami, z rzecznikami prasowymi akcji, koordynatorami działań ratowniczych i tych wszystkich, którzy z racji zajmowanych stanowisk lub funkcji mają być zawsze gotowi na udzielenie odpowiedzi po zdarzeniu,
- powinny budować zaufanie, i to na szczeblu współuczestników, jak i gremiów decydenckich, czy wreszcie na poziomie społeczeństwo-ratownicy,
- mogą być pomocne w pozyskiwaniu poparcia ze strony władz i ludności,
- są źródłem dodatkowej wiedzy dla różnych służb mogących z bogatej najczęściej listy wniosków z ćwiczeń wyłuskać te, które w formie zaleceń powinny być wyegzekwowane od właścicieli lub użytkowników obiektów.

Bezpieczeństwo uczestników szkolenia

Bezpieczeństwo uczestników szkolenia

Organizatorzy, kierownictwo, sędziowie i instruktorzy są odpowiedzialni za bezpieczeństwo i higienę uczestników szkolenia oraz za przestrzeganie przez nich przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Podczas szkolenia należy zapewnić:

- regulaminową obsługę sprzętu i bezpieczną realizację poszczególnych elementów ćwiczeń,
- maksymalne wykorzystanie czasu i sprzętu przy jak najmniejszym zmęczeniu ćwiczących,
- bezpieczeństwo osób postronnych i obiektów, na których odbywają się ćwiczenia.

Przed zajęciami i sprawdzianami z wychowania fizycznego należy przeprowadzić ćwiczenia przygotowujące racjonalnie organizm do zwiększonego wysiłku.

W szkoleniu nie mogą brać udziału osoby, które nie ukończyły wstępnego szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz osoby nie posiadające aktualnych badań lekarskich.

Organizatorzy szkolenia obowiązani są zapewnić zabezpieczenie medyczno-sanitarne ćwiczeń.

Szczegółowe warunki jakie należy przestrzegać lub spełnić określa rozporządzenie MSWiA w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków oraz zakresu ich obowiązywania w stosunku do innych osób biorących udział w akcjach ratowniczych, ćwiczeniach lub szkoleniu. Przepis ten dotyczy także ochotniczych straży pożarnych.

Regulaminy zawodów sportowo – pożarniczych OSP i MDP

Regulamin Młodzieżowych Zawodów Sportowo Pożarniczych

Zawody MDP organizowane są jako zawody:

- **gminne** – co roku, organizatorem jest ZOG ZOSP RP i KP PSP, przy współudziale samorządu gminnego;
- **powiatowe, wojewódzkie i krajowe** – co 2 lata.

Do startu w zawodach gminnych dopuszcza się wszystkie drużyny działające na tym terenie. Do zawodów powiatowych kwalifikują się zwycięzcy poprzednich zawodów powiatowych i zwycięzcy zawodów gminnych. Prawo startu w zawodach przysługuje zawodnikom w wieku od 12 do 16 lat. W zawodach biorą udział zespoły dziewcząt, chłopców oraz zespoły mieszane (dziewczęta i chłopcy) zaliczane do klasyfikacji chłopców. Drużyna przystępująca do zawodów składa się z 10 osób (9 zawodników, w tym dowódca oraz zawodnik rezerwowy).

Zawody rozgrywane są **w konkurencji rozwinięcie bojowe i bieg sztafetowy 400 m z przeszkodami**. Wskazaniem jest aby zawody przeprowadzać na boisku posiadającym bieżnię 400 metrową. Ilość torów do rozwinięcia bojowego i do biegu sztafetowego ustala organizator, stosownie do liczby uczestniczących drużyn.

Długość toru do rozwinięcia bojowego wynosi 75m, szerokość – 5 m. Przed linią startu należy zapewnić odcinek placu (5 m), na którym drużyna ma możliwość przygotowania się do startu. Konkurencja powinna być rozgrywana jednocześnie na minimum dwóch torach.

Długość bieżni do biegu sztafetowego wynosi 400 m i składa się z 9 odcinków. Odcinki nr 1 i nr 2 toru mają długość po 25 m, pozostałe – 50 m. Bieżnia oznaczona jest linią startu, mety, liniami podziału odcinków oraz liniami przerywanymi oznaczającymi koniec strefy zmian na odcinkach nr 2, 4, 8 i 9.

Rozwinięcie bojowe

Zaleca się by było rozgrywane jako pierwsza konkurencja zawodów.

Pierwszy odcinek toru (od linii startu do 60 m):

- Na odcinku tym znajdują się 4 przeszkody umieszczone pośrodku toru (poprzecznie do kierunku biegu) – rów wodny i ściana, natomiast w kierunku biegu – tunel i kładka oraz skrzynka na noszaki przy prawej linii bocznej toru. Na środku linii startowej znajduje się zamontowany na stałe stojak z

nasadą W- 52. Drugi odcinek toru (60 m - 65 m):

- Na odcinku znajdują się 2 hydronetki, ustawione na polu pracy hydronetki. Przy obu bocznych liniach ustawione są 2 pojemniki z rezerwowymi 10 litrami wody. Tarcze nalewowe ustawione na 65 m toru mają otwór wlewowy oraz zbiornik wodny z urządzeniem pomiarowym wyskalowanym na 5l. Przed tarczami znajdują się na podłożu czerwone listwy, stanowiące linię prądowników.

Trzeci odcinek toru (65 m - 70 m):

● Na trzecim odcinku toru znajdują się ustawione na 70 m, przy bocznych liniach toru: stanowisko przyrządów i armatur oraz stanowisko węzłów.

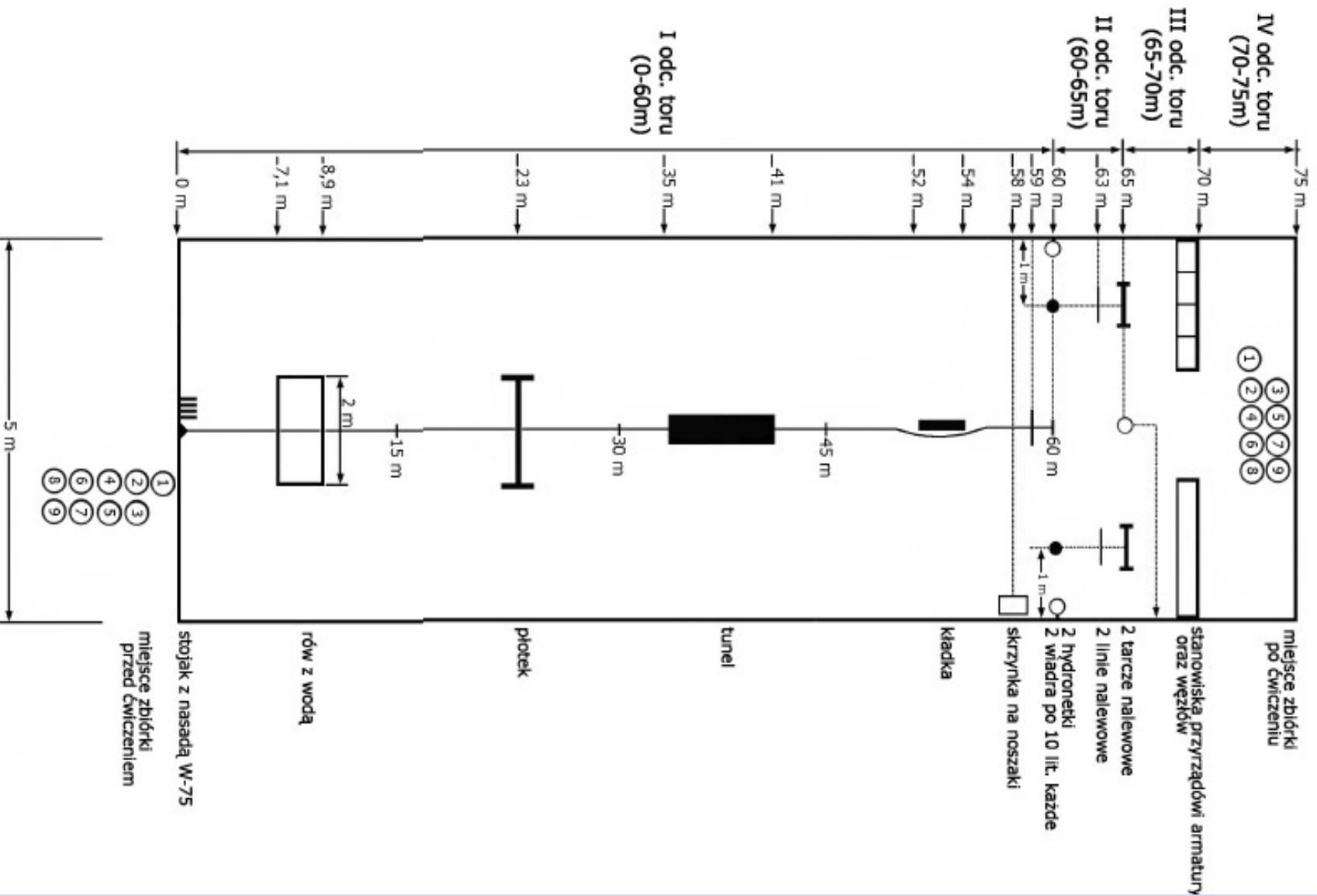
Stanowisko przyrządów i armatur posiada 8 rysunków (muszą być wymienne), przedstawiających: rozdzielacz, prądownicę zamykaną, wąż W-52 spięty noszakiem, zbieracz, podpinkę pętlową, noszak węża, klucz do węża i smok ssawny.

Stanowisko węzłów posiada 4 rysunki (muszą być wymienne), przedstawiające: węzeł wantowy (wyblinka) – zapętlenie krzyżowe, całkowita pętla na prądownicy i półpętli na wężu, ósemka podwójna i węzeł płaski - węzeł tkacki.

Czwarty odcinek toru (70 m – 75m):

● Na odcinku tym za stanowiskami przyrządów i armatur oraz stanowiskiem węzłów a przed linią kończąca tor (75 m) znajduje się miejsce ustawienia końcowego drużyny.

TOR ROZWINIĘCIA BOJOWEGO

Bieg sztafetowy 400 m z przeszkodami

Pierwszy odcinek toru (od linii startu do 25 m):

● Na 20 metrze ustawiona jest ściana z czterema szczeblami. Za ścianą (na przedłużeniu podpory), przy lewej krawędzi toru (w kierunku biegu), leży prądownica, która stanowi pałeczkę sztafetową.

Drugi odcinek (25 – 50m), **czwarty odcinek** (100 - 150 m) i **ósmo odcinek** (300 – 350 m) - nie posiadają przeszkód.

Trzeci odcinek (50 – 100 m):

● Na 70 m ustawiony jest odcinek węża W-52, podwójnie zwinięty i spięty noszakiem. Na 75 m w kierunku biegu ustawiona jest na środku toru płyta o wymiarach 0,8 m x 0,8 m x 0,03 m, do ułożenia węża W-52.

Piąty odcinek (150 – 200 m):

● Na 175 m znajdują się dwa stojaki z poprzeczką na wysokości 0,8 m, szerokość przeszkody 1,20 m.

Szósty odcinek (200 – 250 m):

- Na 225 m ustawiony jest płotek o wysokości 0,6 m.

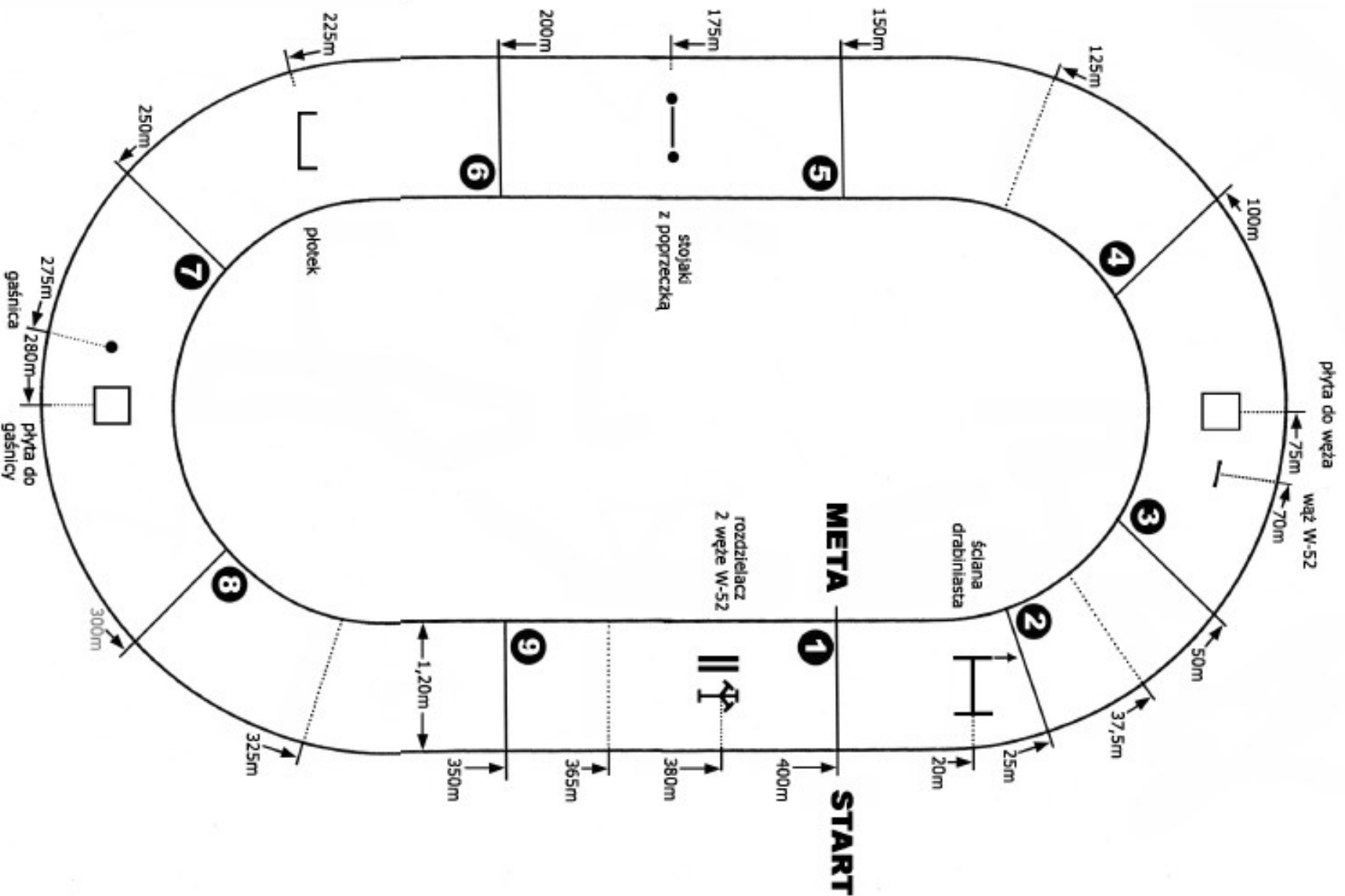
Siódmy odcinek (250 – 300 m):

- Na 275 m stoi gaśnica o gabarytach gaśnicy GP-6 bez ładunku. Na 280 m leży płyta o wymiarach 0,8 m x 0,8 m x 0,03 m, służąca do postawienia na niej gaśnicy.

Dziewiąty odcinek (350 – 400 m):

- Na 380 m po prawej stronie toru stoi rozdzielacz nasadą wylotową W 75 w kierunku biegu. Od lewej nasady budowana jest linia gaśnicza. Na wysokości rozdzielacza stoją dwa podwójnie zwinięte węże W-52 łącznikami w kierunku biegu bez noszaków. Łączniki nie mogą dotykać ziemi. Odległość między ustawionymi węzami (W-52) odpowiada szerokości węża.

TOR DO BIEGU SZTAFETOWEGO

Ocena rozwinięcia bojowego: każda drużyna otrzymuje premię w wysokości 1000 punktów. Od premii odlicza się czas oraz punkty karne otrzymywane m.in. za niewłaściwą pracę lub niewłaściwe pokonanie przeszkody, w przeliczeniu 1 pkt = 1 s.

Ocena biegu: każda drużyna otrzymuje „wyjściowo” 100 punktów. Dla każdej drużyny ustala się tzw. czas założony – odpowiednio do przeciętnego wieku drużyny (według tabeli). Natomiast punkty karne przyznawane są w przeliczeniu 1 pkt = 1 s za przewinienia określone regulaminem, oraz przekroczenie czasu założonego. Drużyna może otrzymać punkty dodatnie przyznawane za szybsze wykonanie zadania.

Wynik końcowy zawodów jest w formie punktowej. Na ogólny wynik drużyny składa się suma punktów uzyskanych w rozwinięciu bojowym oraz w biegu sztafetowym. O zajęciu lepszego miejsca, decyduje w kolejności: większa liczba uzyskanych punktów w ćwiczeniu i sztafecie, a w razie równej liczby punktów, lepszy wynik w ćwiczeniu bojowym (szybsze wykonanie ćwiczenia).

Regulamin Tradycyjnych Międzynarodowych Zawodów Pożarniczych

Drużyny zawodników (stan osobowy startującej drużyny stanowi 10 osób) dzieli się na 3 grupy klasyfikacyjne:

- grupa klasyfikacyjna „Ochotnicze straże pożarne”,
- grupa klasyfikacyjna „Zawodowe straże pożarne”,
- grupa klasyfikacyjna „Drużyny kobiece”

a zawody przeprowadza się w dwóch klasach:

- klasa A bez zaliczenia punktów za wiek,
- klasa B - z zaliczeniem punktów za wiek. Drużyny w klasie B mogą wystąpić, kiedy każdy z członków drużyny z rezerwowym łącznie liczy przynajmniej 30 lat.

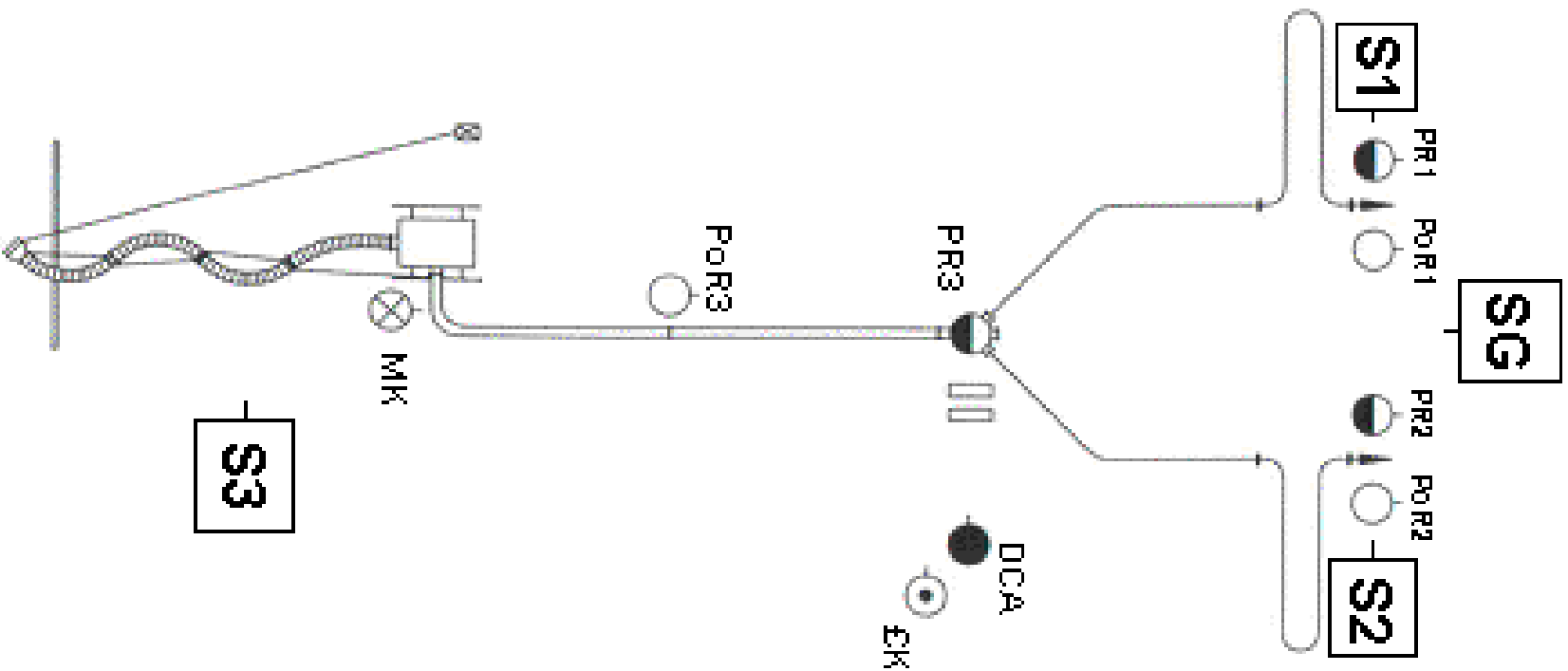
Grupy startujące mają do wykonania następujące konkurencje:

- **ćwiczenia bojowe (na sucho) - 9 zawodników,**
- **sztafeta pożarnicza - 8 zawodników .**

Sprzęt do ćwiczenia bojowego (na suchu) na każdy tor to:

motopompa z nasadą ssawną i przynajmniej z jednym wylotem tłocznym, 4 odcinki węża ssawnego W-110, 6 odcinków węża tłocznego W-52, każdy po 15 m długości z noszakiem, 2 odcinki węża tłocznego W-75, każdy po 20 m długości z noszakiem, 2 prądownice niezamykane, rozdzielacz, smok ssawny z zaworem zwrotnym oraz z możliwością zamontowania na nim uchwyty do umocowania linki zabezpieczającej i linki do zaworu zwrotnego, linka zabezpieczająca w teczce, linka do zaworu zwrotnego w teczce, 3 klucze stosowane do łączników węży ssawnych, torba z bandażami do węży, 2 podpinki, czerwona listwa do oznakowania stanowiska wodnego.

Do przeprowadzenia ćwiczenia bojowego wymagany jest tor trawiasty, o wymiarach 70 m x 10 m na jeden tor. Każdy tor powinien być wyposażony w kompletny sprzęt do ćwiczenia bojowego.

Sprzęt do sztafety pożarniczej z przeszkodami na każdy tor to:

prądownica niezamykana, równoważnia, ściana z drewna wyposażona w odpowiednie podpory, 8 m rura $\text{Ø}70$ do czołgania wykonana z drewna, tworzywa sztucznego lub metalu o gładkiej powierzchni wewnętrznej.

Tory do sztafety należy wyznaczać na bieżni stadionu. Łączna długość wynosi 400 m - podzielona na 8 odcinków po 50 m. Należy nanieść na torze prostopadłe linie wyznaczające strefę zmiany. Na trzecim odcinku znajduje się równoważnia, na 7 – ściana, na 8 odcinku – rura do czołgania.

W konkurencjach zawodnicy występują w umundurowaniu swojego kraju: mundur bojowy, hełm strażacki, pas bojowy z zatrzaśnikiem, buty skórzane albo z tworzywa, w ciemnym kolorze. Wymagane jest obuwie zakrywające kostki, bez kolców i korków.

Klasyfikacja drużyn prowadzona jest w oparciu o czas i punkty. Każda drużyna otrzymuje 500 punktów dodatkich jako punkty podstawowe, do których dodaje się lub odejmuje punkty dodatnie i ujemne za czas trwania konkurencji i sposób wykonania zadania.

Rozłożenie węży ssawnych przez rotę drugą i trzecią.

Ustawienie podczas łączenia smoka.

Łączenie węży
ssawnych przez rotę
drugą i trzecią

Podniesienie linii ssawnej do
założenia linek

Przewodnik rotowy drugiej mocy łączy linkę
zabezpieczającą, zakładając całą pętlę
na węźle ssawnym ze strony wodnej.

Właściwie sprawiona linia ssawna

Przyłączenie linii głównej do rozdzielacza przez pomocnika roty pierwszej

**Regulamin Zawodów Sportowo – Pożarniczych
Ochotniczych Straż Pożarnych**

Zawody sportowo-pożarnicze organizowane są jako zawody:

- **gminne, gminne eliminacyjne** - co roku - organizatorem jest ZOG ZOSP RP i KP PSP przy współudziale samorządu gminnego,
- **powiatowe, powiatowe eliminacyjne** - co 2 lata - organizatorem jest ZO Powiatowego ZOSP RP i KP PSP przy współudziale Starostwa Powiatowego oraz samorządów gminnych,
- **wojewódzkie** - co 4 lata,
- **krajowe** - co 4 lata,
- **pucharowe, memoriałowe i inne.**

W zawodach gminnych do startu dopuszcza się wszystkie drużyny działające na tym terenie. Do zawodów powiatowych kwalifikują się: zwycięzcy poprzednich zawodów powiatowych i zwycięzcy zawodów gminnych eliminacyjnych. Ten sam klucz obowiązuje w zawodach wojewódzkich i krajowych.

Startujące w zawodach drużyny występują w 2 grupach:

• Grupa "A"- męskie drużyny pożarnicze – wiek powyżej 18 lat (dopuszcza się młodzież od 16 lat, z wyjątkiem funkcji mechanika i dowódcy) - drużyna składa się z 9 osób (8 zawodników, w tym dowódca oraz jeden zawodnik rezerwowy):

• Grupa "C" - kobiece drużyny pożarnicze (wiek powyżej 16 lat)

• drużyna składa się z 10 osób (8 zawodniczek, w tym dowódca oraz jedna zawodniczka rezerwowa i mężczyzna w wieku powyżej 18 lat z danej OSP, którego zadaniem jest obsługa motopompy):

Zawody na wszystkich szczeblach rozgrywane są w dwóch konkurencjach:

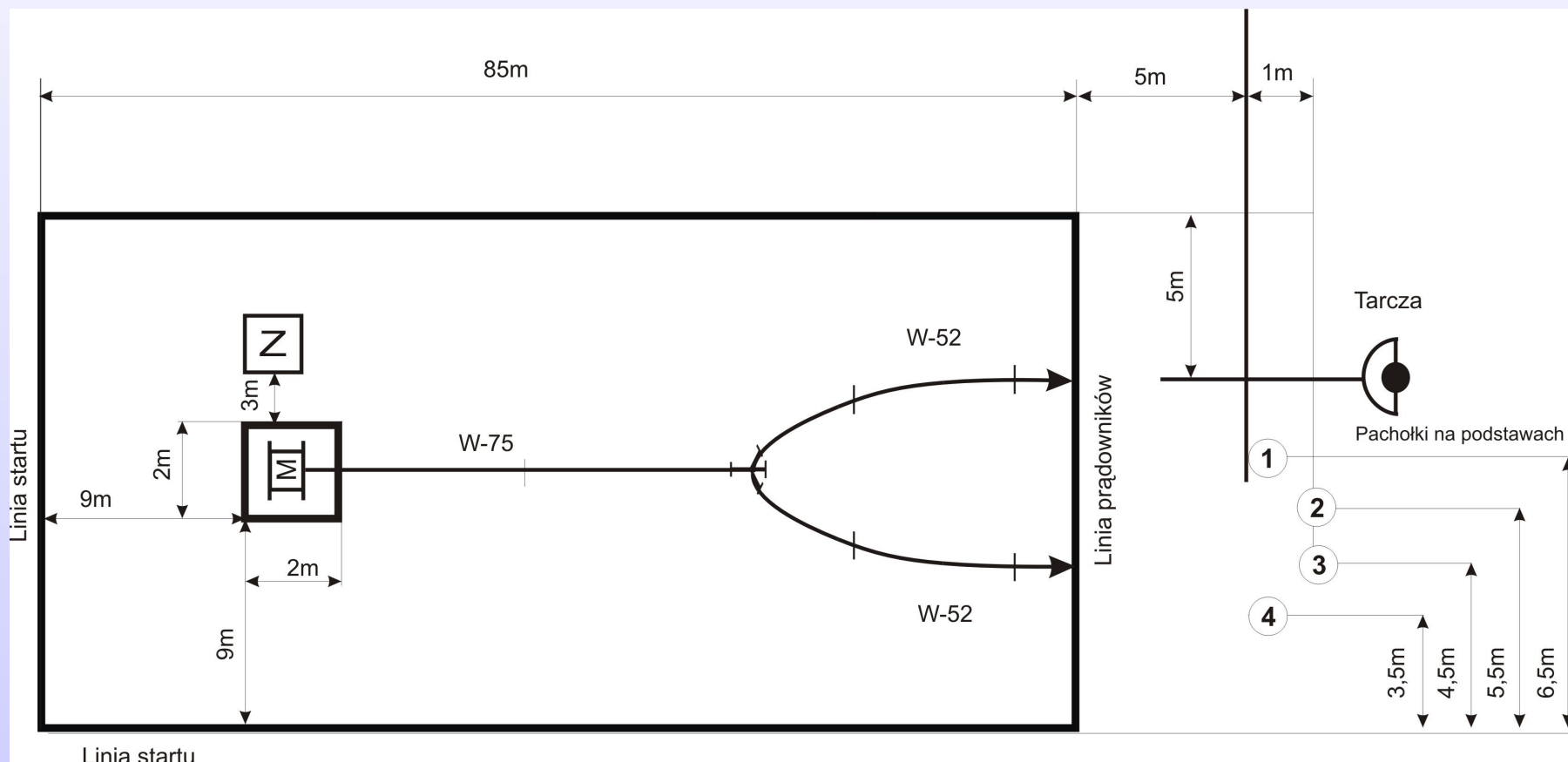
**ćwiczenie bojowe
i sztafeta pożarnicza 7 x 50 m z przeszkodami.**

Konkurencja ćwiczenie bojowe obejmuje:

- 1) dobiegnięcie do miejsca ułożenia sprzętu (podestu),
- 2) zbudowanie linii ssawnej,
- 3) zbudowanie linii głównej z 2-ch odcinków W-75,
- 4) zbudowanie 2-ch linii gaśniczych (po 2 odcinki W-52 każda),
- 5) uruchomienie motopompy i zassanie wody,
- 6) podanie 2-ch prądów wody ze stanowisk gaśniczych,
- 7) przewrócenie pachołków, obrócenie/złamanie tarczy prądem wody.

Sprzęt wyposażenia toru umożliwiający przeprowadzenie konkurencji to: zbiornik wodny pojemność minimalna 0,8 m³, podest drewniany (2 x 2 m), pachołki drogowe 4 szt (ustawione na różnych wysokościach) i tarcza obrotowa (łamana).

Tor do konkurencji musi mieć długość 91 m i szerokość 20 m. Ilość torów do ćwiczenia bojowego określa organizator zawodów, stosownie do ilości startujących drużyn.

Do konkurencji sztafeta pożarnicza potrzebne są:

- sprzęt własny zespołu: prądownica (spełniająca rolę pałeczki), 2 rozdzielacze oraz wąż W-75 i W-52,
- sprzęt organizatora: płotek lekkoatletyczny, „rów” – wyznaczony poprzecznymi liniami, 3 tyczki, równoważnia i ściana wysokości 1,7 m - dla kobiet zastępowana płotkiem lekkoatletycznym.

Bieg przeprowadza się na torach o długości 350 m i szerokości 1,5m. Tory podzielone są na 7 odcinków po 50 m każdy.

Należy prostopadłymi liniami zaznaczyć 5-0 metrowe strefy zmian (wyjątkiem jest odcinek I – oznaczenie tylko na 45 m i odcinek VII – oznaczenie na 305 m).

Pierwszy odcinek toru:

- rozpoczyna się od linii startu i kończy na 50 m. Na 25 m toru, pionowo na ziemi ustawiony jest odcinek węża W-75 całkowicie zwinięty w podwójny krąg z łącznikami skierowanymi w kierunku biegu oraz rozdzielacz z nasadami wylotowymi w kierunku biegu.

Drugi odcinek toru:

● rozpoczyna się na linii oznaczającej 50 m i kończy na 100 m toru. Na 75 m ustawiony jest płotek lekkoatletyczny.

Trzeci odcinek toru:

● rozpoczyna się na 100 m i kończy się na 150 m toru. Na 125 m wyznaczony jest początek "rowu", którego koniec wyznaczony jest na 127 m.

Czwarty odcinek toru:

● rozpoczyna się na linii oznaczającej 150 m i kończy się na 200 m toru. Od 175 m ustawione są w rzędzie 3 tyczki.

Piąty odcinek toru:

● rozpoczyna się na 200 m i kończy się na 250 m toru. Na 225 m znajduje się początek równoważni. Na wysokości końca równoważni, na bieżni wyznaczona jest linia prostopadła do toru stanowiąca linię końcową zeskoku z równoważni.

Szósty odcinek toru:

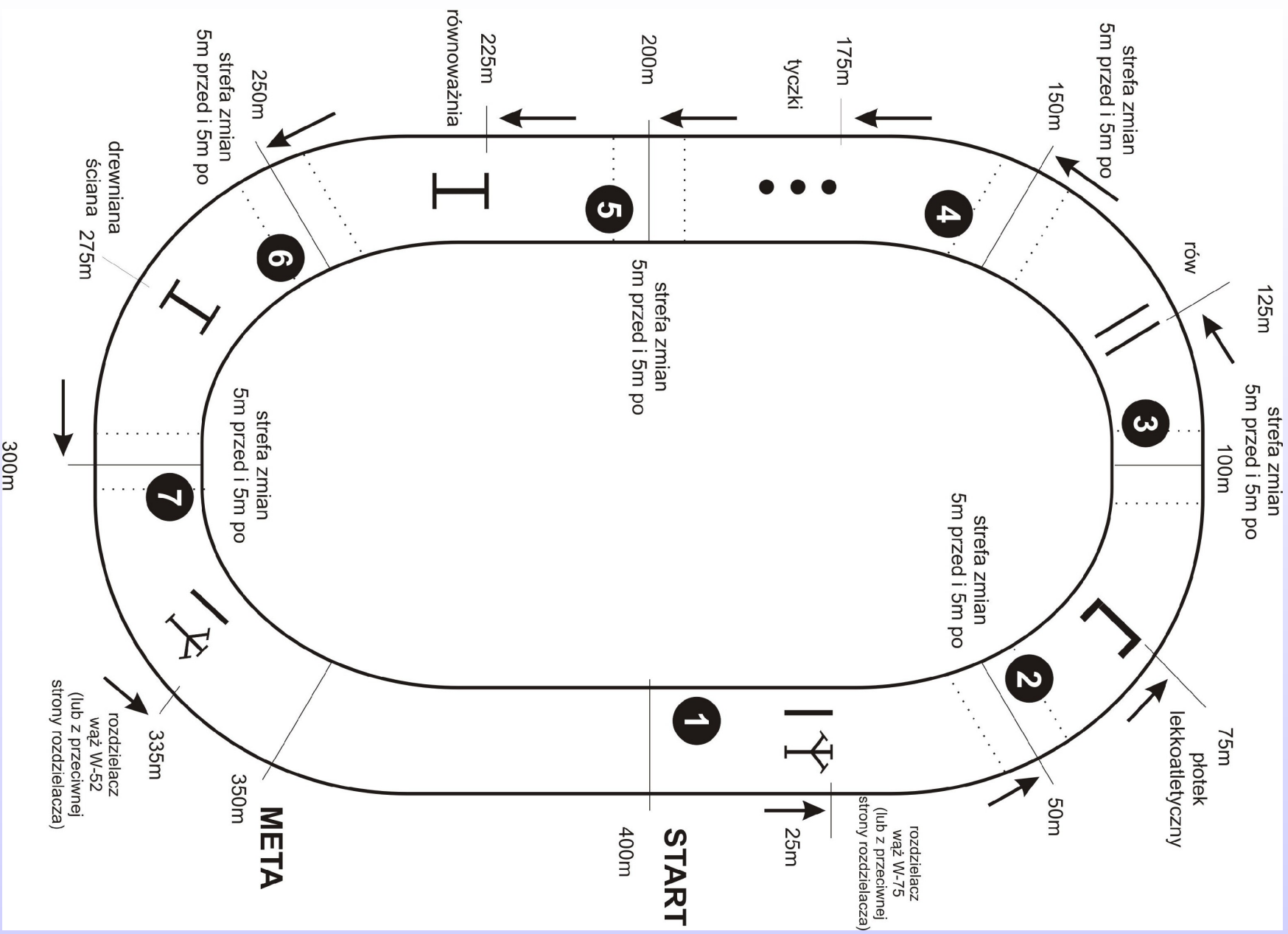
●-rozpoczyna się na linii oznaczającej 250 m i kończy się na 300 m toru. Na 275 m ustawiona jest drewniana ściana. W biegu sztafetowym dla kobiet w miejsce ściany ustawiony jest płotek lekkoatletyczny.

Siódmy odcinek toru:

●-rozpoczyna się na linii oznaczającej 300 m i kończy się na linii mety - 350 m toru. Na 335 m ustawiony jest rozdzielacz nasadami wylotowymi w kierunku mety, a przy nim ustawiony jest pionowo odcinek węża W-52 analogicznie jak na odcinku pierwszym.

Na wynik drużyny składa się suma punktów uzyskanych za czas wykonania konkurencji oraz punktów karnych.

Osiągnięty czas przelicza się na punkty, przyjmując zasadę 1 s = 1 pkt. Punkty karne przyznawane są, za niezgodne z regulaminem wykonanie czynności przez poszczególnych zawodników. Gdy zawodnik popełni błąd, lecz powtórnie pokonana przeszkodę prawidłowo drużyna nie jest karana punktami karnymi.

Końcową klasyfikację drużyn w zawodach ustala się na podstawie sumy punktów uzyskanych przez drużynę w ćwiczeniu bojowym i sztafecie pożarniczej. Zwycięża drużyna, która uzyskała najmniejszą łączną sumę punktów. W przypadku uzyskania przez dwie lub więcej drużyn jednakowej sumy punktów o ostatecznej klasyfikacji decyduje czas (bez punktów karnych) uzyskany w ćwiczeniu bojowym.

Ważnym zadaniem komisji sędziowskiej jest weryfikacja dokonywana przed zawodami. Weryfikację zawodników, obiektu oraz sprzętu do zawodów sportowo-pożarniczych przeprowadza komisja sędziowska pod przewodnictwem sędziego głównego z udziałem komendanta zawodów.

Podstawowe zadania dla oddziałów Związku OSP RP podczas organizacji zawodów sportowo-pożarniczych to sprawy organizacyjno - kwatermistrzowskie, a dla komend PSP sprawy przygotowania sprzętu na tory przeszkód oraz całość spraw związanych z komisją sędziowską.

Obowiązkiem organizatora jest:

- przygotowanie obiektu, urządzeń oraz sprzętu do zawodów,
- zabezpieczenie jednakowych warunków uczestnictwa dla zawodników i drużyn biorących udział w zawodach,
- opracowanie szczegółowego programu zawodów - harmonogram minutowy,
- zapewnienie pomocy medyczno-sanitarnej,
- utrzymanie ładu i porządku na placu zawodów oraz w miejscach zakwaterowania i żywienia,
- zapewnienie odpowiedniej propagandy zawodów, a także oprawy wizualnej oraz nagłośnienia i informacji spikerskiej na obiekcie.

Wśród osób funkcyjnych na zawodach ważną rolę spełnia komendant zawodów, którym często jest komendant gminny.

Komendant zawodów jest przełożonym wszystkich uczestników zawodów od przyjazdu do momentu opuszczenia terenu zawodów. Do jego zadań i obowiązków należy:

- sprawny i zgodny z programem przebieg zawodów,
- przygotowanie placu ćwiczeń, parkingów i dojazdów,
- przeprowadzenie odpraw z dowódcami i kierownikami,
- zapewnienie warunków bezpieczeństwa, ładu i porządku na placu ćwiczeń oraz dyscypliny wśród uczestników zawodów,
- zapewnienie zgodnego z harmonogramem przebiegu zawodów,
- przy współudziale sędziego głównego i sędziów konkurencji sprawdzenie urządzenia placu, stanu sprzętu na torach, a także systemu zaopatrzenia w wodę do ćwiczeń,
- usuwanie przed rozpoczęciem zawodów oraz podczas ich trwania nieprawidłowości utrudniających przeprowadzenie ćwiczeń. Usterki muszą być odnotowane w protokole sędziowskim.

Literatura:

- Schroeder M. Ćwiczenia ratownicze. SA PSP Poznań, 2002.
- Vademecum ochrony przeciwpożarowej w powiecie i gminie. Oficyna poligraficzna APLA SP.J. Kielce. 2004.
- Uchwała Nr 160/28/2006 Prezydium Zarządu Głównego ZOSP RP z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie wzorcowych programów szkolenia Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych i wzorcowej dokumentacji kursów Młodzieżowych Drużyn pożarniczych.
- ABC strażaka ochotnika 2. Podręcznik szkolenia członków młodzieżowych i harcerskich drużyn pożarniczych, Gdańsk, 1998.
- ABC strażaka ochotnika 5. Zawody sportowo-pożarnicze. Regulaminy, Gdańsk, 2000.
- ABC strażaka ochotnika 14. Zawody CTIF - OSP. Gdańsk, 2004.
- Książka pracy MDP, Gdańsk, 2003.
- Łabaj M., Opióła L. Vademecum animatora kultury fizycznej w jednostce straży pożarnej. SA PSP Kraków, 1994.
- Pismo Komendanta Głównego PSP nr BS-II-0120/1-7/07 Warszawa, dnia 27 lutego 2007.
- Uchwała Nr 160/28/2006 Prezydium Zarządu Głównego ZOSP RP z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie wzorcowych programów szkolenia Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych i wzorcowej dokumentacji kursów Młodzieżowych Drużyn pożarniczych.
- Regulamin Tradycyjnych Międzynarodowych Zawodów Pożarniczych wydany dla straży pożarnych, młodzieżowych straży pożarnych i międzynarodowych zawodów straży pożarnych uchwalone przez Zgromadzenie Delegatów CTIF w dniu 18 września 2002 r. – 6 wydanie 2002r.
- Regulamin Zawodów Sportowo – Pożarniczych Ochotniczych Straży Pożarnych. Zatwierdzony 11.04 2006
- Regulamin Młodzieżowych Zawodów Sportowo Pożarniczych. Warszawa, 2004.

Wykorzystano:

- ustawy i rozporządzenia oraz cytaty wymienione w podręczniku,
- karykatura: Michał Czerwiński,
- zdjęcia: archiwum KW PSP Poznań, z regulaminu zawodów tradycyjnych oraz z Internetu:
<http://zpozsprnwbochni.w.interia.pl>, www.miastkowo.pl, <http://www.zegocina.pl> – pob. 4.04.2007

Dziękuję za uwagę!

